

Технички захтеви и оцењивање усаглашености

Закон о техничким захтевима за производе и
оцењивању усаглашености

– подзаконска акта

Правни оквир - МЕРР

- ❖ Закон о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености („Службени гласник РС”, број 36/09);
 - Уредба о начину именовања и овлашћивања тела за оцењивање усаглашености („Службени гласник РС”, број 98/09);
 - Уредба о начину спровођења оцењивања усаглашености, садржају исправе о усаглашености, као и облику, изгледу и садржају знака усаглашености („Службени гласник РС”, број 98/09);
 - Уредба о начину признавања иностраних исправа и знакова усаглашености („Службени гласник РС”, број 98/09);
 - правилници којима се утврђују технички и други захтеви за производе

Технички и други захтеви за производе

- ❖ Прописују се техничким прописима;
- ❖ Техничке прописе припремају и доносе надлежна министарства, у оквиру свог делокруга;
- ❖ Техничким прописом се технички захтеви прописују:
 - **Непосредно** – навођењем тих захтева у тексту прописа или
 - **Посредно** – позивањем техничког прописа на српски стандард, односно техничку спецификацију.
- ❖ Позивање техничког прописа на српски стандард може бити тако да се њиме утврди, да је испуњавање захтева српског стандарда на који се тај технички пропис позива:
 - **Једини начин** постизања усаглашености са захтевима тог прописа – тзв **ексклузивно позивање**;
 - **Један од могућих начина** постизања усаглашености са захтевима тог прописа (не и једини) – тзв **индикативно позивање**

Оцењивање усаглашености производа са прописаним захтевима

Техничким прописом утврђује се:

- Обавеза спровођења оцењивања усаглашености;
- Ко спроводи оцењивање усаглашености:
 1. произвођач – самостално или уз учешће именованог тела за оцењивање усаглашености;
 2. именовано тело за оцењивање усаглашености или
 3. орган државне управе;
- Захтеви које тело за оцењивање усаглашености (ТОУ) мора да испуни да би било именовано;
- Начин оцењивања усаглашености производа са прописаним захтевима (примена једног поступка, неколико поступака или комбинације различитих поступака - модули);
- Врста исправе о усаглашености која мора да прати производ који се ставља на тржиште.

Именовање ТОУ

- ❖ Именовање ТОУ за спровођење оцењивања усаглашености производа са захтевима из одређеног техничког прописа врши се:
 - на основу захтева који ТОУ подноси надлежном министарству,
 - у складу са законом којим се уређује општи управни поступак;
- ❖ Трошкове поступка именовања који обухватају и трошкове за рад Комисије за именовање сноси подносилац захтева –ТОУ;
- ❖ ТОУ захтев подноси надлежном министарству;
- ❖ Садржај захтева уређен је чланом 3. Уредбе;
- ❖ Уз захтев се подносе и докази којима се потврђују наводи из захтева, као и доказ о плаћеној административној такси.

Именовање ТОУ – утврђивање испуњености захтева

- ❖ Испуњеност захтева за именовање утврђује Комисија коју именује надлежни министар;
- ❖ Комисију сачињавају најмање три члана:
 - Представник надлежног министарства;
 - Представник АТС који није учествовао у поступку акредитације
 - Представник Института за стандардизацију (ИСС).
- ❖ Комисија утврђује да ли подносилац захтева оспособљеност за спровођење оцењивања усаглашености (према одређеном техничком пропису) доказује:
 - актом о акредитацији;

или

 - другом одговарајућом документацијом

Акт о акредитацији

- ❖ Када подносилац захтева оспособљеност доказује актом о акредитацији, Комисија проверава да ли су **обимом акредитације** (обимом послова садржаних у акту о акредитацији) покривени сви послови оцењивања усаглашености за које се именовање тражи и:
 - ако јесу - сматра да је подносилац захтева доказао да испуњава захтеве за именовање;
 - ако су делимично покривени - предлаже да се подносиоцу захтева наложи да достави додатну документацију којом доказује оспособљеност за онај обим послова који није покривен актом о акредитацији.

Одговарајућа документација

- ❖ Када подносилац захтева оспособљеност доказује одговарајућом документацијом, Комисија проверава да ли:
 - је та документација старија од 6 месеци од дана сачињавања или издавања те документације и
 - се њоме на одговарајући начин потврђује оспособљеност за спровођење оцењивања усаглашености;
- ❖ Очекује се потреба за укључивањем екстерних стручњака, вештачења и сл, што проузрокује додатне трошкове за ТООУ (подносиоца захтева) и продужавање поступка именовања – препоручљиво је користити акредитацију као облик доказивања оспособљености ТООУ.

Решење о именовану

На основу образложеног предлога Комисије надлежни министар доноси:

➤ решење о именовану подносиоца захтева

или

➤ решење о одбијању захтева за именовање.

❖ Садржај решења уређен је чланом 8. Уредбе.

❖ Решење о именовану, надлежно министарство доставља МЕРР, ради уписа у регистар именованих тела за оцењивање усаглашености;

❖ На предлог надлежног министарства пријављивање именованог тела Европској комисији, у складу са потврђеним међународним споразумима чији је потписник РС, врши МЕРР.

❖ До доношења техничких прописа којима ће се утврдити захтеви за именована тела и именовања ТОУ, послове ОУ обављају акредитована односно овлашћена тела;

Трајно испуњавање захтева за именовање

❖ Именовано ТОУ дужно је да трајно испуњава захтеве за именовање, као и да обавести надлежног министра о свим променама које би могле утицати на обим и захтеве за именовање.

❖ Проверу над трајним испуњавањем захтева врши надлежно министарство, а ако је ТОУ своју оспособљеност у целости доказало актом о акредитацији АТС и о резултатима контроле обавештава надлежно министарство.

❖ ако се при вршењу провере утврде недостаци у:

➤ вези са испуњавањем захтева за именовање

➤ извршавању обавеза именованог тела,

надлежни министар доноси решење о одузимању одобрења за спровођење оцењивања усаглашености, које садржи и налог за пренос документације – именовано ТОУ се брише из регистра.

Овлашћивање ТОУ

- ❖ Надлежно министарство, које према техничком пропису спроводи оцењивање усаглашености овлашћује ТОУ за вршење техничке процене;
- ❖ Поступак овлашћивања покреће се на основу јавног позива за подношење пријава, а садржај јавног позива уређен је чланом 15. став 4. Уредбе;
- ❖ На поступак овлашћивања, сходно се примењују одредбе којима се за именовање уређује:
 - формирање и рад Комисије,
 - утврђивање испуњености прописаних услова,
 - улога акредитације,
 - доношење и садржај решења (МЕРР - регистар),
 - трајно испуњавање прописаних услова и вршење провере,
 - обавештавање надлежног министарства,
 - пренос документације.

Спровођење оцењивања усаглашености - I

- ❖ Именовано тело спроводи ОУ на основу захтева произвођача или његовог заступника, као и увозника ако је то прописано техничким прописом;
- ❖ Садржај захтева уређен је чланом 5. Уредбе;
- ❖ Овлашћено тело врши техничку процену на основу захтева произвођача или његовог заступника, као и увозника, који му прослеђује надлежни орган;
- ❖ Трошкове ОУ сноси подносилац захтева;
- ❖ Именовано тело и подносилац захтева међусобна права и обавезе уређују уговором;
- ❖ Именовано тело спроводи ОУ у складу са модулом ОУ који је утврђен техничким прописом;
- ❖ Именовано тело може да повери подизвођачу прецизно одређене послове у вези са ОУ, али је одговорност увек на страни именованог тела;

Спровођење оцењивања усаглашености - II

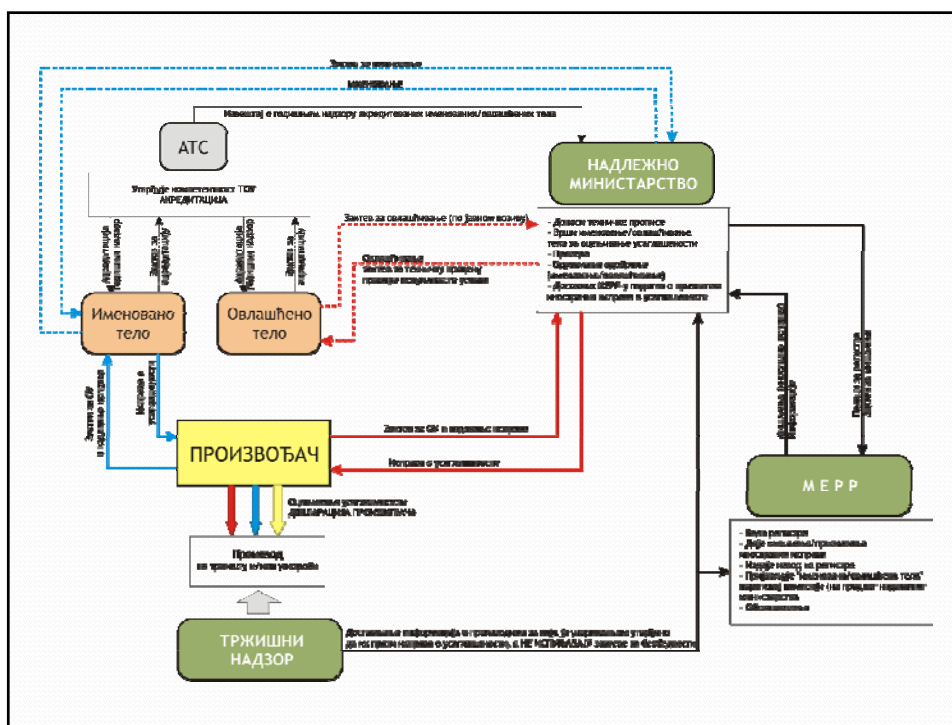
- ❖ Основна начела којих се у спровођењу ОУ морају придржавати именована тела утврђена су чланом 7. Уредбе;
- ❖ Ради уједначавања праксе ОУ (за исте производе) и спречавања потенцијалних злоупотреба у вези са ОУ – именована тела међусобно сарађују и размењују информације;
- ❖ Рок за чување документације о резултатима испитивања и друге документације у вези са ОУ је 10 година, ако техничким прописом није одређен другачији рок;
- ❖ Именовано тело, на основу спроведеног ОУ, за производ који испуњава прописане захтеве издаје одговарајућу исправу о усаглашености, у складу са техничким прописом;

Исправе о усаглашености

- ❖ Декларација о усаглашености (издаје произвођач, а садржај је уређен чланом 25. Уредбе);
- ❖ Сертификат (издаје именовано тело или надлежни орган, а садржај је уређен чланом 26);
- ❖ извештај о испитивању (издаје именовано тело, а садржај је уређен чланом 27.)
- ❖ друге исправе (документа) о усаглашености, којима се потврђује усаглашеност производа са прописаним захтевима (издавање и садржај уређује се техничким прописом);
- ❖ Именовано тело после издавања исправе о усаглашености врши проверу усаглашености производа;
- ❖ Именовано тело привремено или трајно одузима или ограничава важење издате исправе, као резултат провере усаглашености ако корективне мере произвођача не дају резултате;

Знак усаглашености

- ❖ Пре стављања на тржиште или употребу, производ који је усаглашен са захтевима техничког прописа означава се одговарајућим знаком усаглашености, ако је то утврђено техничким прописом;
- ❖ Знакови усаглашености су:
 - Српски знак усаглашености (три велика слова А повезана у облику једнакоугаоног троугла – ЗА; облик изглед и садржај уређен Прилогом 2. Уредбе);
 - СЕ знак;
 - Други знакови усаглашености, у складу са посебним прописима (нпр. Е знак хомологације);
- ❖ Начин стављања знакова усаглашености на производе, као и њихова употреба ближе ће се уредити правилником – очекује се његово доношење;

Признавање важења иностраних исправа о усаглашености у РС

- ❖ Уредбом о начину признавања иностраних исправа и знакова усаглашености предвиђено је **искључиво** признавање исправа о усаглашености **које издају инострана ТОУ („трећа страна”)** и знакова усаглашености издатих у иностранству.
- ❖ Иностране исправе и знаци усаглашености важе у РС ако
 - су издате у складу са потврђеним међународним споразумом чији је потписник РС (надлежно министарство, на захтев физичког или правног лица, даје мишљење – о постојању таквог споразума, као и да ли је исправа односно знак усаглашености издата у складу са споразумом), или
 - је надлежни министар донео акт о признавању важења исправе (уз претходно прибављено мишљење МЕРР).
- ❖ За нове испоруке производа из увоза и стављање на тржиште и употребу, као доказ о усаглашености производа са захтевима техничког прописа важи извод из Регистра иностраних исправа и знакова усаглашености који важе у Републици Србији - регистар води МЕРР

Поступак за признавање иностране исправе о усаглашености

- ❖ Покреће се :
 - пре стављања производа на тржиште или употребу у РС,
 - на основу захтева за признавање који инострани произвођач или његов заступник, односно увозник подноси надлежном министарству;
- ❖ Садржај захтева уређен је чланом 5. Уредбе;
- ❖ Уз Захтев се достављају докази (дефинисани чланом 6. Уредбе) којима се потврђују наводи из захтева, као и доказ о плаћеној административној такси.
- ❖ Трошкове поступка, који обухватају и трошкове за рад Комисије, сноси подносилац захтева.

Испуњеност услова за признавање иностраних исправа о усаглашености

- ❖ Испуњеност услова утврђује Комисија коју формира надлежни министар;
- ❖ Комисију чине најмање три члана:
 - представник надлежног министарства,
 - представник АТС и
 - представник из реда стручњака из области која је уређена одговарајућим српским техничким прописом;
- ❖ Комисија идентификује српски технички пропис којим су утврђени захтеви за производ за чију исправу се тражи признавање и утврђује да ли тај пропис захтева исправу о усаглашености од „треће стране”;
- ❖ Потом утврђује да ли захтеви иностраног техничког прописа:
 1. за производ – обезбеђују најмање исти степен безбедности, као и захтеви српског техничког прописа и
 2. За ТООУ - обезбеђују најмање исти степен испуњености захтева за ТООУ која према српском техничком пропису спроводе ОУ;

Решење о признавању иностране исправе о усаглашености

- ❖ На образложени предлог Комисије, надлежни министар (по претодно прибављеном мишљењу МЕРП) доноси:
 - решење о признавању иностране исправе, односно знака усаглашености
 - или
 - решење о одбијању захтева за признавање иностране исправе, односно знака усаглашености.
- ❖ Решење важи:
 - до истека важења иностране исправе, ако је рок утврђен у иностраној исправи;
 - најдуже три године од дана доношења, ако рок важења није утврђен у иностраној исправи.
- ❖ Решење, надлежно министарство, доставља МЕРП ради уписа у Регистар иностраних исправа и знакова усаглашености који важе у РС.

Хвала на пажњи

Јелена Поповић,
помоћник министра
jelena.popovic@merr.gov.rs